

PASPARTA: vývojová dysfázie od A do Z kazuistika

Dysfázie jako maraton pro rodiče

Mgr. Magda Olšinská

Speciální pedagog

Máma dvou dětí, syn má vývojovou dysfázii

Autorka projektu

Můj pohled před diagnózou Po stanovení diagnózy

důvěra x strach

Jak rozmluvit dítě: Nefunkční rady okolí

1: Musíš na něj pořád mluvit/ zpívat/ víc mu číst!

2: Je líný mluvit, dělej že nerozumíš!

3: Dej ho co nejdříve do školky!

Nenaplněné očekávání (narušený vývoj dítěte) vede k pochybnostem a ztrátě rodičovské sebedůvěry.

Co nás stresuje?

- **Nové:** něco, co jste dosud nezažili.
- **Nepředvídatelné:** nemohli jste tušit, že to nastane.
- **Hrozba pro ego:** vaše bezpečí/sociální postavení jsou v ohrožení.
- **Chybějící kontrola:** máte pocit, že situaci nemůžete ovlivnit.

Reakce rodiče na diagnózu dítěte

Emoční reakce rodiče na diagnózu dítěte

- Šok, popření
  - Silné emoce (strach, vztek, lítost, bezmoc, zoufalství, úzkost)
  - Hledání řešení (stresová reakce boj – uteč – zmrzni)
  - Vyhoření (deprese, vyčerpání)
  - Přijetí situace, sebe, dítěte, rovnováha aktivit
-
- Opakující se cyklus
  - Odlišné načasování fází matky a ostatních příbuzných

Snaha rodiče naplnit očekávání svoje i okolí vede k frustraci a vyhoření.

Past: odpočinu si/budu mít radost/ teprve až dítě:
začne mluvit/naučí se hlásku.../ zvládne:...

Vývoj nezralé nervové soustavy dítěte nelze urychlit přetížením.

zanedbání x **přiměřená podpora a stimulace** x přetížení podněty/terapiemi

Míra stresu rodiče přímo ovlivňuje efektivitu komunikace a ochotu dítěte zapojit se do interakce a společných činností.

- Máte pravidelný čas, kdy je vám spolu dobře?
- Máte vy, nebo dítě projevy stresu?

Syndrom vyhoření je zvýšeným rizikem u pečujících.

Symptomy chronického stresu:

Body: 0 někdy, 1 často, 2 stále

Psychické:

- Únava, apatie
- Deprese a pocity zklamání
- Úzkost
- Poruchy paměti a soustředění

Sociální:

- snadné podráždění při pracovním přetížení
- Konflikty/ křik na děti

Fyzické poruchy:

- **imunity**
- **trávení**
- **dýchání (astma)**
- **spánku**
- **Tendence k návykovým látkám (alkohol, tabák, drogy, sladkosti, léky na bolest)**
- **Vysoký krevní tlak**
- **Únava, vyčerpání, ztráta energie**

Kolik máte bodů? Co s tím uděláte?

Maslowova pyramida lidských potřeb:

Příklad nenaplněných potřeb u dítěte v praxi

Množství terapií

☹️ **Nesoustředěnost, stres**

přetěžování, tlak,
nerespektování hypersenzitivity

„Je se mnou něco v nepořádku“

stěhování, rozvod rodičů,
nový sourozenec, nemoc

Únava, smyslová Hypersenzitivita,
nedostatek pohybu

příklad naplněných potřeb u dítěte v praxi:

Cítím se dobře?
Jsem připraven se učit

Oceňování snahy, respekt
Oslavování pokroku místo zaměření
na to, co mu nejde/srovnávání.

„Mám tě ráda takového, jaký jsi.“

Pravidelný režim
Znamé prostředí, bezpečné vztahy

Odpočinek, pohyb,
Přiměřená stimulace

Příklad nenaplněných potřeb rodiče v praxi

Množství terapií

☹️ **bezmoc, bezradnost,
tlak na výsledky**

Závislost na uznání z okolí

„Nejsem dost dobrá.“
Moje dítě je „porouchané“

Ohrožení diagnózou dítěte

vyhoření, vyčerpání

Jak může rodiče podpořit logopedka, pedagog:

- Citlivě sdělit diagnózu /podezření.
- Neobviňovat rodiče, ujistit ho že existuje pomoc.
- Doporučit zdroje informací o dysfázii, hypersenzitivitě, ADHD
- Upozornit na pozitivní stránky dítěte.
- Ptát se, jaké další terapie už dělají.
- Nepřetěžujte kombinací mnoha terapií současně.
- Vysvětlit, jaké jsou postupné kroky.
- Přizpůsobit individuálně aktivity dítěti.
- Ocenit snahu rodiče.
- Dát informace o příznacích vyhoření.
- Doporučit odbornou pomoc pro rodiče.

Příklad naplněných potřeb rodiče v praxi

Vím co, jak a proč
mohu procvičit s dítětem.

Radost a naplnění v roli matky a
jiných rolích

„Přijímám se taková, jaká jsem.“
bezpečná vazba s dítětem

Předvídatelnost, pravidelnost.
Vím, co mohu ovlivnit a co ne.

Odpočinek, pohyb

Dospělí mají zralejší nervovou soustavu a jsou schopnější dočasně ustát frustraci nenaplněných potřeb.

Dlouhodobě potřebují si zajistit vlastní zdroje psychické i fyzické energie, aby měli sílu pečovat.

Cítím se dobře?

Je snazší reagovat empaticky na potřeby druhých.

Terapie pro Matěje v období 4-7let

- Logopedie
- Fyzioterapie
- Individuální poslechová terapie Benaudira (1 rok)
- **HANDLE přístup**: celostní přístup k neurovývoji a efektivitě učení
-podpora jemné motoriky, smyslů, rovnováhy
- **Neurovývojová stimulace**: pro přetrvávající primární reflexy
- Trénink jazykových schopností dle D. B. Elkonina pro předškoláky
- Edukačně stimulační program Maxík pro předškoláky (1 rok)

A co udělám pro sebe já? Můj seznam:

- Logopedie
- Fyzioterapie
- Individuální poslechová terapie Benaudira
- **HANDLE přístup**
- **Neurovývojová stimulace**
- Trénink jazykových schopností
- Edukačně stimulační program Maxík
- Spím
- Jím v klidu a pravidelně
- Pohyb každý den:
Jóga, brusle, tanec
- Kamarádky
- Deník
- Psychoterapie

„Přijímám myšlenku, že moje dítě má obtíže s řečí a s učením.

Neohrožuje mě to.

Nepopírám to.

Není to ničí vina.

Rozhoduji se podporovat svoje dítě, najít způsob jak komunikovat, spolupracovat s odborníky, stanovit si svoje hranice, pečovat o svoje potřeby a radovat se z jedinečných darů mého dítěte.

Snižuji nerealistické cíle a očekávání od sebe i od dítěte.

Nacházím radost ve vztahu s dítětem nezávisle na dosažených stupních vývoje.

Může nám být spolu dobře už teď.“

„Dysfázie není sprint, ale maraton.
Je v pořádku jít vlastním tempem.“

Pracovní listy pro děti zdarma ke stažení:

www.vlastnimtempem.cz

Fb skupina Vlastním tempem: inspirace pro rodiče dětí s obtížemi ve vývoji

Zdroje:

- Dítě na vlastní pohon, W. Stixrud, N. Johnson
- <https://hedepy.cz/temata/syndrom-vyhoreni>
- <https://www.mentem.cz/blog/teorie-motivace/>
- Mýty ve vzdělávání, J. Nováčková, 2006